

nológiája, erdőrendezés, hidrológia, klimatológia, mikorhizakutatás, növény-szociológia, erdőhasználat.

A svájci ember nagy barátja a fának, az erdőnek, a virágnak és gondosan vigyáz a nagy, értékes és Svájc részére oly fontos erdőkre, nemzeti parkokra és természetvédelmi területekre. A települések terjeszkedésekor nem vág ki fölöslegesen fát, a házakat szinte a fák közé építi. Elve, hogy az erdő területe a települések terjeszkedése miatt sem csökkenhet, ezért bármilyen célból történő erdőirtás esetén más helyen ugyanakkora területű erdő létesítendő. A belvárosok keskeny, fátlan utcáit vidámmá teszi a sok virág, ami a házak erkélyein, az ablakokban díszlik. A szakemberekkel történt beszélgetéseim alapján, a svájci emberek megnyilvánulásából megállapíthattam, hogy az erdők jelentőségét elsősorban mint az élet alapelemében: az egészség biztosításának és fennmaradásának segítőjében látják és csak másodsorban tekintik faanyagot adó területnek.

A szocialista országok erdészeti közgazdászainak módszertani értekezlete

Sopron, 1971. szeptember 13

A szocialista országokban közgazdasági kérdésekkel foglalkozó erdészeti kutatók 1968 óta rendszeresen találkoznak és igyekeznek egyeztetni nézeteiket. Az elmúlt ősszel Sopronban került sor ilyen módszertani megbeszélésre. Az értekezletet az Erdészeti Tudományos Intézet Közgazdaságtani Osztálya, illetve a soproni Kísérleti Állomása rendezte. Részt vett ezen az együttműködési megállapodással érintett valamennyi ország — Bulgária, NDK, Lengyelország, Románia, Csehszlovákia és a Szovjetunió — kutatóintézeti küldöttsége, az Erdészeti és Faipari Egyetem küldötte, valamint több önként jelentkezett érdeklődő, s megfigyelőként a KGST Titkárság küldötte.

Az értekezlet fő témaköre az erdőgazdasági eredmények mérési, elemzési és nyilvántartási módszereinek kidolgozása volt és emellett megbeszélésre került az erdőgazdaság főbb, nemzetközileg összehasonlítható mutatói kidolgozásának kérdése is.

Az értekezletet a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium képviselőjében dr. Birck Oszkár nyitotta meg, majd váltott elnökökkel folytak az ülések.

Az anyag összesen 18 előadásban került tárgyalásra. A bennünket leginkább érdeklő, megoldandó feladatokat Halász Aladárnak, a MEM Közgazdasági Főosztálya helyettes vezetőjének mint országos koordinátornak az értekezleten felolvasott tanulmánya három pontban foglalta össze:

- mindenképp meg kell határoznunk, hogy mit értünk az erdőgazdasági termelés gazdasági hatékonyságán, ezt és ennek növekedését hogyan mérjük és melyek a hatékonyság növelésének legfontosabb eszközei;
- meg kell határoznunk a társadalmi munka termelékenységének fogalmát és mérési módszereit az erdőgazdaságban;
- ki kell dolgoznunk a gazdasági fejlettség összehasonlítható mérőszám rendszerét az erdőgazdaságra vonatkozólag.

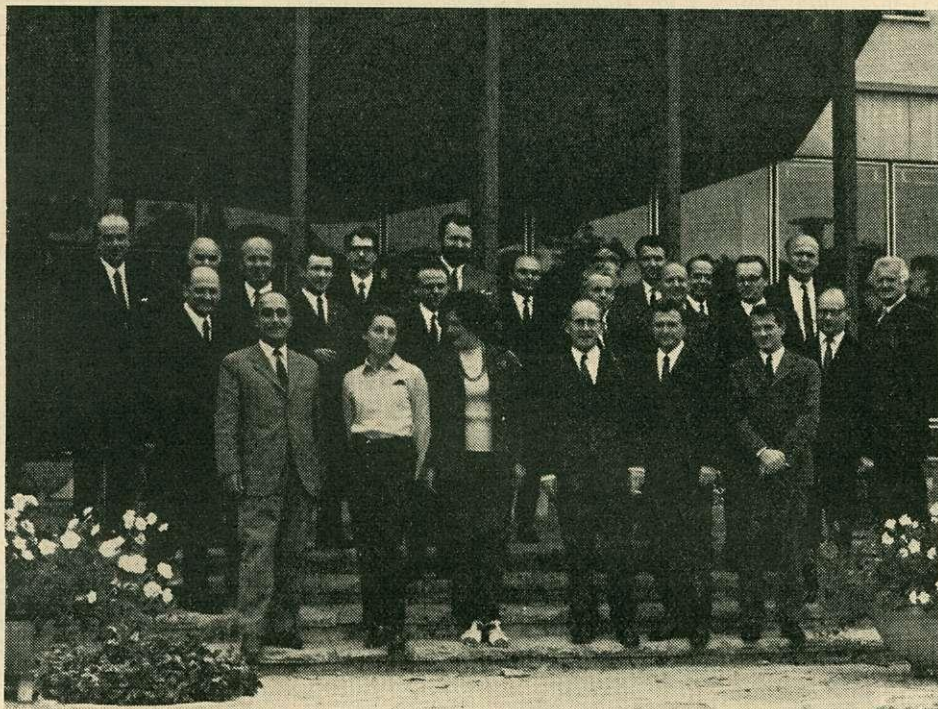
Megemlítette ezzel kapcsolatban, hogy a felsorolt feladatok mind olyanok, amelyeknek egyik-másik vetületével, vagy a maga teljes komplexitásában már évek óta foglalkozunk, de átfogó eredményre mindeddig nem sikerült jutni.

Az előadásokban elhangzottak ennek a feladat-összefoglalásnak a helyességére utaltak, de megmutatták azt is, hogy máris sok részleteredmény, sőt átfogó megoldásra irányuló elgondolás is létezik. Az előadók természetesen főleg a nehézségekkel foglalkoztak, hiszen elsősorban ezekben vártak állásfoglalást.

A hatékonyság megállapításának egyik fő feltétele a gazdasági eredmény mérése. Általános a felfogás, hogy az erdőgazdasági termelés tényleges eredménye közel sem csupán a kitermelt faanyag értékesítésében mutatkozik. Lényeges része az eredménynek az élőfakészlet mennyiségi és minőségi növekménye, el nem hanyagolható a jóléti hatások értékelése. A kutatók nagyrészt a faállományok állóeszközként való számításbavétele foglalkoztatja. A megnyilatkozásokból megállapítható, hogy azokban az országokban, amelyekben erre már többé-kevésbé kialakult elgondolások találhatók, általánosan a vállalati mérlegekben igyekeznek a tényleges ered-

ményt levezetni. Ez menthetetlenül magával hozza a változások éves regisztrálásának kényszerét, ami különösen az élőfaállomány tekintetében nehézségekbe ütközik. Jelentős erőfeszítés irányul ennek a nehézségnek a leküzdésére. A legnagyobb előrehaladásról e téren a lengyelek számoltak be, az egyik kísérleti erdőgazdaságukban már több éve folyamatban van az ilyen eredményelszámolás. A jóléti hatások szerepeltetése azonban itt sem megoldott.

Gondot okoz a hatékonyság mérésében a fatermesztésnek általánosan hosszú időszaka. Ezt az egyik német javaslat úgy igyekszik áthidalni, hogy a teljes vágásfordulót több rövidebb, áttekinthető szakaszra — erdősítésre, ápolásra, különböző nevelővágásokra stb.-re — bontja és az ezekben ténylegesen elért eredményeket külön-külön állítja szembe modellszerűen felállított normatívákkal. Alacsonyabb szintű üzemi célokra ez valóban használható lenne, de nem jelent megoldást a gazdasági hatékonyság átfogó vizsgálatában.



Az elmondottak csak rövid ízelítőül szolgálnak a tárgyalás anyagából és csupán azt a gondolatkört igyekeznek jellemezni, amiben az előadások forogtak. Az elhangzottak számunkra is sok jó gondolatot hoztak, de főleg meggyőztek arról, hogy eddigi, de főleg legújabb kutatási eredményeink nemzetközi szinten is jelentősek lehetnek. Az értekezleten ezek közül sajnos csak az erdők ökonómiai osztályozására irányulóan elértokről számolhattunk be. Ha átfogó eredményre mindeddig nem is sikerült jutni, mégis számos olyan részletben mutathatunk fel előrehaladást, ami magában foglalja a teljes megoldás irányát, ígérését. Eljött már az ideje annak, hogy ezeket hazánkban összegyűjtsük, rögzítsük és ezzel lefektessük a továbbfejlesztés alapjait. Különös szükségét látjuk, hogy ennek keretében egyes alapfogalmak nyerjenek tisztázást, megfelelő kifejezések kerüljenek széles körben egységesítésre.

Az összejövetel eredményességéhez nagyban hozzájárultak a tárgyaláson kívüli közvetlen beszélgetések. Számos részletkérdést világítottak meg, különböző felfogásokat ismertettek meg közelebbről. A jó rendezés erre is bőven nyújtott lehetőséget. Lassan már hagyományossá váló meleg baráti légkör uralkodott az értekezleten és ennek kialakulása a legnagyobb biztositék arra, hogy a közgazdasági törvényeknek a szocialista erdőgazdálkodásban kifejített hatásmechanizmusa felismerésében és felhasználásában rövidesen jelentősebb, átfogó eredmények is születnek.

Jérôme René